

**AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION
TEXNOLOGIYALARNING O'RNI****Omonova Marg'uba Toxirovna**

Tadbirkor.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.22754852>

Annotatsiya. Mazkur maqolada ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalarning o'rni va amaliy ahamiyati tahlil qilinadi. Raqamli iqtisodiyot, elektron tijorat, raqamli marketing, onlayn to'lov tizimlari va zamonaviy boshqaruv vositalarining ayollar biznes faoliyatiga ta'siri yoritiladi. Innovatsion texnologiyalardan foydalanish orqali tadbirkor ayollarning bozor imkoniyatlarini kengaytirish, biznes jarayonlarini optimallashtirish va raqobatbardoshligini oshirish imkoniyatlari asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: Ayollar tadbirkorligi, innovatsion texnologiyalar, raqamli iqtisodiyot, elektron tijorat, raqamli marketing, raqamli savodxonlik, raqobatbardoshlik.

**THE ROLE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE DEVELOPMENT OF
WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP**

Abstract. This article analyzes the role and practical significance of innovative technologies in the development of women's entrepreneurship. Particular attention is paid to the impact of the digital economy, e-commerce, digital marketing, online payment systems, and modern management tools on women's business activities. The study highlights the opportunities provided by innovative technologies to expand market access, optimize business processes, improve customer relations, and increase the competitiveness of women entrepreneurs.

Keywords: Women's entrepreneurship, innovative technologies, digital economy, e-commerce, digital marketing, digital literacy, competitiveness.

**РОЛЬ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИИ ЖЕНСКОГО
ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА**

Аннотация. В статье анализируются роль и практическое значение инновационных технологий в развитии женского предпринимательства. Рассматривается влияние цифровой экономики, электронной коммерции, цифрового маркетинга, онлайн-платежей и современных инструментов управления на предпринимательскую деятельность женщин.

Особое внимание уделяется возможностям расширения рыночного доступа, оптимизации бизнес-процессов, повышения эффективности взаимодействия с клиентами и конкурентоспособности женщин-предпринимателей.

Ключевые слова: Женское предпринимательство, инновационные технологии, цифровая экономика, электронная коммерция, цифровой маркетинг, цифровая грамотность, конкурентоспособность.

Kirish

Bugungi kunda iqtisodiyotning raqamlashtirilishi va innovatsion texnologiyalarning jadal rivojlanishi ayollar tadbirkorligini rivojlantirish uchun yangi imkoniyatlarni yuzaga keltirmoqda.

Zamonaviy biznes muhitida tadbirkorlik faoliyatining samaradorligi nafaqat moliyaviy resurslar va boshqaruv tajribasiga, balki yangi texnologiyalarni o'zlashtirish va ulardan amaliy faoliyatda foydalanish darajasiga ham bog'liq. Ayniqsa, ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash orqali yangi ish o'rinlarini yaratish, aholining iqtisodiy faolligini oshirish va kichik biznes

subyektlarining rivojlanishini ta'minlash imkoniyatlari kengayadi. Innovatsion texnologiyalar tadbirkor ayollarga biznes jarayonlarini zamonaviy talablar asosida tashkil etish, xaridorlar bilan samarali aloqa o'rnatish va mahsulot yoki xizmatlarni kengroq bozorga olib chiqish imkonini beradi. Raqamli marketing, elektron tijorat, onlayn to'lov tizimlari, ijtimoiy tarmoqlar va biznesni boshqarishning raqamli vositalari kichik biznes faoliyatini nisbatan qulay va tezkor tashkil etishga xizmat qilmoqda. Bunday texnologiyalardan foydalanish tadbirkorlik faoliyatining hududiy chegaralarini kengaytirib, ayollarning yangi bozor segmentlariga chiqish imkoniyatlarini oshiradi.

Ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalarning yana bir muhim jihati axborot va bilimlardan foydalanish imkoniyatlarining kengayishidir. Onlayn ta'lim platformalari, biznes konsultatsiyalari, elektron ma'lumotlar bazalari va raqamli xizmatlar orqali tadbirkor ayollar biznes yuritish, marketing, moliyaviy boshqaruv va mijozlar bilan ishlash bo'yicha yangi bilimlarni egallashlari mumkin. Bu esa ularning zamonaviy bozor sharoitlariga moslashuvchanligini va raqobatbardoshligini oshirishga yordam beradi. Shuningdek, innovatsion texnologiyalardan foydalanish ayollar tadbirkorligida vaqt va resurslardan samarali foydalanish imkonini beradi. Avtomatlashtirilgan boshqaruv vositalari, elektron hisob-kitoblar, raqamli reklama va masofaviy xizmat ko'rsatish mexanizmlari tadbirkorlik faoliyatini optimallashtirishga yordam beradi. Natijada tadbirkor ayollar o'z bizneslarini rivojlantirish, yangi mahsulot va xizmatlarni joriy etish hamda mijozlar ehtiyojini o'rganishga ko'proq e'tibor qaratish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shu nuqtayi nazardan, "Ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalarning o'rni" mavzusini o'rganish zamonaviy iqtisodiy sharoitda ayollar biznesining rivojlanish imkoniyatlarini aniqlash, innovatsion texnologiyalarning tadbirkorlik samaradorligiga ta'sirini baholash hamda ayollar tadbirkorligini yanada rivojlantirishga qaratilgan amaliy takliflarni ishlab chiqish nuqtayi nazaridan muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Dolzarbli

Bugungi kunda innovatsion va raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi ayollar tadbirkorligini rivojlantirish uchun yangi imkoniyatlarni yaratmoqda. Ayniqsa, elektron tijorat, raqamli marketing, onlayn to'lov tizimlari, ijtimoiy tarmoqlar va zamonaviy biznes boshqaruvi vositalaridan foydalanish ayollarga o'z biznes faoliyatini kengaytirish va yangi bozor segmentlariga chiqish imkonini bermoqda. Innovatsion texnologiyalar tadbirkor ayollarning mehnat unumdorligini oshirish, xarajatlarni optimallashtirish, mijozlar bilan samarali aloqa o'rnatish va raqobatbardoshlikni kuchaytirishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. Shu sababli ayollar tadbirkorligini innovatsion texnologiyalar asosida rivojlantirishning imkoniyatlari va mexanizmlarini o'rganish dolzarb ilmiy-amaliy masala hisoblanadi.

Maqsadi

Tadqiqotning maqsadi ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalarning o'rnini ilmiy jihatdan tahlil qilish, raqamli texnologiyalardan foydalanishning tadbirkorlik faoliyati samaradorligi, raqobatbardoshlik va bozor imkoniyatlarini kengaytirishga ta'sirini aniqlash hamda ayollar tadbirkorligini innovatsion texnologiyalar asosida rivojlantirish bo'yicha amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Asosiy qism

Ayollar tadbirkorligi zamonaviy iqtisodiyotning muhim tarkibiy qismlaridan biri bo'lib, uning rivojlanishi ayollarning iqtisodiy faolligi va moliyaviy mustaqilligini oshirishga xizmat qiladi.

Innovatsion texnologiyalarning jadal rivojlanishi tadbirkor ayollar uchun yangi biznes imkoniyatlarini shakllantirmoqda. Raqamli vositalar yordamida biznes jarayonlarini tezkor tashkil etish, mijozlar bilan aloqa o'rnatish va bozor talablarini o'rganish imkoniyatlari kengaymoqda.

Elektron tijorat, raqamli marketing va onlayn to'lov tizimlari kichik biznes faoliyatini samarali tashkil etishda muhim ahamiyatga ega. Innovatsion texnologiyalar tadbirkor ayollarga o'z mahsulot va xizmatlarini keng auditoriyaga taqdim etish imkonini beradi. Internet texnologiyalaridan foydalanish biznesning geografik chegaralarini kengaytirishga yordam beradi.

Raqamli platformalar orqali yangi mijozlar va biznes hamkorlarini topish imkoniyatlari oshadi. Zamonaviy boshqaruv dasturlari biznes jarayonlarini nazorat qilishni soddalashtiradi.

Avtomatlashtirish vaqt va mehnat resurslaridan samarali foydalanishga xizmat qiladi.

Raqamli texnologiyalar bozor haqidagi ma'lumotlarni tezkor tahlil qilish imkonini ham beradi. Bu esa tadbirkorlik qarorlarini aniqroq va asoslangan holda qabul qilishga yordam beradi.

Ayollar tadbirkorligida innovatsiyalardan foydalanish yangi biznes modellarini shakllantirishga imkon yaratadi. Masofaviy xizmat ko'rsatish va elektron savdo uy sharoitida biznes yuritish imkoniyatlarini ham kengaytiradi. Shu bilan birga, texnologiyalardan foydalanish tadbirkorlarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirishni talab qiladi. Raqamli savodxonlik zamonaviy biznes muhitida muhim kasbiy ko'nikmalardan biri hisoblanadi. Innovatsion texnologiyalar tadbirkorlik faoliyatining samaradorligi va raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Shu sababli ularni ayollar biznesiga keng joriy etish iqtisodiy rivojlanishning muhim yo'nalishlaridan biridir.

Raqamli texnologiyalar tadbirkor ayollarga biznes faoliyatini zamonaviy va qulay shaklda tashkil etish imkonini bermoqda. Elektron tijorat platformalari mahsulotlarni internet orqali sotish va mijozlardan buyurtmalar qabul qilish imkoniyatini kengaytiradi. Ijtimoiy tarmoqlar esa mahsulot va xizmatlarni reklama qilishda samarali vosita sifatida foydalanilmoqda. Tadbirkor ayollar ijtimoiy tarmoqlar orqali o'z brendlarini shakllantirishlari va mijozlar bilan muntazam aloqa o'rnatishlari mumkin. Raqamli marketing vositalari yordamida maqsadli auditoriyani aniqlash va reklama samaradorligini baholash imkoniyati mavjud. Onlayn to'lov tizimlari savdo jarayonlarini tezlashtirib, xaridorlar uchun qo'shimcha qulaylik yaratadi. Elektron hisob-kitob dasturlari tadbirkorning moliyaviy faoliyatini nazorat qilishga yordam beradi. CRM tizimlari mijozlar haqidagi ma'lumotlarni tizimli boshqarish imkonini beradi. Bulutli texnologiyalar biznes hujjatlarini xavfsiz saqlash va ulardan masofadan foydalanish imkoniyatini yaratadi. Mobil ilovalar orqali biznesning ayrim jarayonlarini boshqarish mumkin. Raqamli platformalar tadbirkor ayollarga yangi bozorlar va hamkorlarni izlash imkonini beradi. Onlayn ta'lim xizmatlari orqali biznes yuritish bo'yicha bilimlarni oshirish mumkin. Masofaviy maslahat xizmatlari ham tadbirkorlik faoliyatining rivojlanishiga yordam beradi. Raqamli texnologiyalar biznesni nisbatan kam xarajat bilan tashkil etish imkoniyatini kengaytiradi. Ayniqsa, kichik biznes va oilaviy tadbirkorlik uchun bu imkoniyat muhim ahamiyatga ega. Internet orqali xizmat ko'rsatish biznesning geografik chegaralarini kamaytiradi. Zamonaviy raqamli vositalar mijozlar ehtiyojini tezkor aniqlash imkonini beradi. Natijada tadbirkor ayollar o'z mahsulot va xizmatlarini bozor talablariga moslashtira oladilar. Shu jihatdan raqamli texnologiyalar ayollar tadbirkorligining amaliy imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytiradi.

Zamonaviy bozor sharoitida raqobatning kuchayishi tadbirkorlik subyektlaridan innovatsion yondashuvlardan foydalanishni talab qilmoqda.

Tadbirkor ayollar uchun texnologiyalar biznesning raqobatbardoshligini oshirishning muhim vositalaridan biridir. Raqamli marketing yordamida yangi mijozlarni jalb qilish va mavjud mijozlar bilan munosabatlarni mustahkamlash mumkin. Elektron savdo kanallari mahsulotlarni kengroq bozorga olib chiqish imkonini beradi. Innovatsion texnologiyalar mahsulot va xizmatlarni iste'molchilar ehtiyojiga moslashtirishga yordam beradi. Mijozlarning fikr-mulohazalarini raqamli platformalar orqali o'rganish biznes qarorlarini takomillashtiradi. Bozor tendensiyalarini tahlil qilish yangi mahsulot va xizmatlarni ishlab chiqish uchun zarur ma'lumotlarni beradi.

Avtomatlashtirish biznes jarayonlarining tezkorligini oshiradi. Raqamli boshqaruv vositalari vaqt va moliyaviy resurslardan samarali foydalanishga yordam beradi. Innovatsion texnologiyalar reklama va savdo xarajatlarini optimallashtirish imkoniyatini ham yaratadi.

Tadbirkor ayollar yangi texnologiyalar yordamida xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilashlari mumkin. Mijozlar bilan tezkor aloqa o'rnatish biznesning ijobiy imijini shakllantirishga yordam beradi. Raqamli vositalardan samarali foydalanish kichik biznesning yirik bozorlarga chiqish imkoniyatini oshiradi. Texnologik bilim va ko'nikmalar tadbirkorning innovatsion salohiyatini belgilovchi muhim omillardan biridir. Raqamli savodxonlik darajasining oshishi biznesni boshqarish sifatini yaxshilaydi. Sun'iy intellekt va avtomatlashtirish vositalari ayrim biznes jarayonlarini optimallashtirishga yordam beradi. Innovatsion yondashuv biznesning o'zgaruvchan bozor sharoitlariga moslashuvchanligini oshiradi. Natijada tadbirkor ayollar bozorda o'z o'rnini mustahkamlash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shu sababli innovatsion texnologiyalar ayollar tadbirkorligining barqaror va raqobatbardosh rivojlanishida muhim omil hisoblanadi.

Innovatsion texnologiyalarning imkoniyatlari keng bo'lishiga qaramay, ularni ayollar tadbirkorligiga joriy etishda qator muammolar mavjud. Eng muhim muammolardan biri tadbirkorlarning raqamli savodxonligi va texnologik ko'nikmalarining yetarli darajada bo'lmashidir. Yangi texnologiyalarni o'zlashtirish uchun maxsus bilim va amaliy tajriba talab etiladi. Ayrim tadbirkorlar uchun zamonaviy texnologik vositalarni sotib olish va ulardan foydalanish xarajatlari yuqori bo'lishi mumkin. Hududlarda internet infratuzilmasining bir xil darajada rivojlanmaganligi ham raqamli biznes imkoniyatlarini cheklashi mumkin. Elektron tijoratda kiberxavfsizlik masalalari alohida e'tibor talab qiladi. Mijozlarning shaxsiy va moliyaviy ma'lumotlarini himoya qilish zarur. Onlayn to'lovlardan foydalanishda xavfsizlik choralariga rioya qilish muhim hisoblanadi. Raqamli marketing bo'yicha yetarli bilimga ega bo'lmashlik reklama samaradorligining pasayishiga olib kelishi mumkin. Tadbirkor ayollar texnologiyalarni tanlashda o'z biznesining real ehtiyojlarini hisobga olishlari kerak. Barcha texnologiyalarni bir vaqtning o'zida joriy qilish iqtisodiy jihatdan samarali bo'lmashligi mumkin. Shu sababli raqamli vositalarni bosqichma-bosqich joriy etish maqsadga muvofiqdir. Tadbirkor ayollar uchun maxsus raqamli savodxonlik kurslarini tashkil etish muhimdir. Amaliy treninglar yangi texnologiyalarni o'zlashtirish jarayonini yengillashtiradi. Biznes bo'yicha maslahat va mentorlik xizmatlarini rivojlantirish ham zarur. Innovatsion loyihalarni qo'llab-quvvatlash uchun moliyaviy imkoniyatlarni kengaytirish muhim ahamiyatga ega. Grantlar, imtiyozli kreditlar va boshqa moliyaviy mexanizmlar texnologik yangilanishni tezlashtirishi mumkin. Davlat va xususiy sektor hamkorligi ayollar tadbirkorligini raqamlashtirish jarayonini qo'llab-quvvatlaydi. Mazkur muammolarni tizimli ravishda bartaraf etish innovatsion texnologiyalardan foydalanish samaradorligini oshiradi.

Kelgusida innovatsion texnologiyalar ayollar tadbirkorligini rivojlantirishning muhim strategik yo'nalishlaridan biriga aylanishi mumkin. Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi tadbirkor ayollar uchun yangi biznes imkoniyatlarini yaratmoqda. Elektron tijorat orqali mahsulot va xizmatlarni hududiy chegaralarsiz taklif qilish imkoniyatlari kengaymoqda. Raqamli marketing vositalari yangi mijozlarni jalb qilish va biznes brendini rivojlantirishga yordam beradi. Onlayn ta'lim platformalari tadbirkor ayollarning biznes, marketing va moliyaviy boshqaruv bo'yicha bilimlarini oshirish imkonini beradi. Raqamli moliyaviy xizmatlar kichik biznesning moliyaviy operatsiyalarini soddalashtiradi. Sun'iy intellekt va avtomatlashtirish texnologiyalaridan foydalanish biznes jarayonlarining samaradorligini oshirishi mumkin. Tadbirkor ayollar yangi texnologiyalar asosida innovatsion mahsulot va xizmatlarni yaratish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Startup loyihalarni rivojlantirish uchun raqamli platformalar va biznes-inkubatorlarning imkoniyatlaridan foydalanish mumkin. Ayollar tadbirkorligi uchun maxsus raqamli ta'lim dasturlarini kengaytirish maqsadga muvofiqdir. Raqamli savodxonlik bilan bir qatorda moliyaviy savodxonlikni rivojlantirish ham muhimdir. Innovatsion loyihalarni moliyalashtirish uchun grant va investitsiya mexanizmlarini takomillashtirish zarur. Hududlarda raqamli infratuzilmani rivojlantirish ayollar biznesining imkoniyatlarini yanada kengaytiradi. Mentorlik va maslahat xizmatlarini rivojlantirish yangi tadbirkorlarning bozorga moslashishini yengillashtiradi. Raqamli platformalar orqali xalqaro bozorlarga chiqish eksport imkoniyatlarini oshirishi mumkin.

Innovatsion texnologiyalar yangi biznes loyihalari va qo'shimcha ish o'rinlarining yaratilishiga xizmat qiladi. Bu esa ayollarning iqtisodiy faolligi va moliyaviy mustaqilligini kuchaytiradi. Texnologiyalardan samarali foydalanish ayollar tadbirkorligining uzoq muddatli barqarorligini ta'minlashga yordam beradi. Shu sababli innovatsion texnologiyalarni ayollar tadbirkorligiga keng joriy etish iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishning istiqbolli yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Xulosa

Ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalar biznes faoliyatining samaradorligi, raqobatbardoshligi va barqarorligini ta'minlovchi muhim omillardan biri hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar tadbirkor ayollarga elektron tijorat, raqamli marketing, onlayn to'lov tizimlari va ijtimoiy tarmoqlar orqali yangi mijozlarni jalb qilish hamda bozor imkoniyatlarini kengaytirish imkonini bermoqda. Tadqiqot davomida innovatsion texnologiyalardan foydalanish biznes jarayonlarini tezlashtirish, xarajatlarni optimallashtirish, mijozlar ehtiyojini o'rganish va mahsulot hamda xizmatlar sifatini takomillashtirishga xizmat qilishi aniqlandi. Shu bilan birga, raqamli savodxonlikning yetarli emasligi, moliyaviy resurslarning cheklanganligi, texnologik infratuzilma va kiberxavfsizlik bilan bog'liq muammolar ayollar tadbirkorligini raqamlashtirishda muayyan to'siqlarni yuzaga keltirmoqda.

References

1. Feranita, N. V., Mahendrawan, A. D., & Asmuni, A. (2024). Determinants of digital technology adoption among women entrepreneurs. *Journal of Women's Entrepreneurship and Education*, 2024(1–2), 66–92.
2. Shatila, K., Yela Aránega, A., & Ramadani, V. (2024). Impact of digitalization and innovation in women's entrepreneurial orientation on sustainable start-up intention. *Sustainable Technology and Entrepreneurship*, 3(3), 100078.

3. Salamzadeh, A., Dana, L.-P., Ghaffari Feyzabadi, J., Hadizadeh, M., & Eslahi Fatmesari, H. (2024). Digital technology as a disentangling force for women entrepreneurs. *World*, 5(2), 346–364.
4. Abdelwahed, N. A. A. (2025). Empowering women through digital technology: Unraveling the nexus between digital enablers, entrepreneurial orientation and innovations. *Equality, Diversity and Inclusion: An International Journal*, 44(5), 602–626.
5. Jumayeva, M. A. (2022). Ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda raqamli iqtisodiyotning oʻrni. *Economics and Innovative Technologies*, 10(6), 295–303.
6. Abduaxatova, M. Z. (2024). Ayollar tadbirkorligida raqamli iqtisodiyotning oʻrni. *Journal of Effective Learning and Sustainable Innovation*, 2(11).
7. Mirzayeva, S. (2025). Xizmat koʻrsatish sohasida xotin-qizlar tadbirkorligini rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari. *Ilgʻor iqtisodiyot va pedagogik texnologiyalar*, 2(2), 670–675.
8. Ulashova, Z. (2025). Ayollar tadbirkorligini rivojlantirish asnosida Oʻzbekistonda aholi bandligini oshirish. *Green Economy and Development*, 3(2).
9. Ismoilova, S. (2024). Ayollar tadbirkorligini qoʻllab-quvvatlashning huquqiy-ijtimoiy asoslari. *University Research Base*, 300–303.